

Tussen de sporen in een vruchtlichaam vinden wij een draadachtig steunsel, het capillitium. De vorm hiervan is een van de belangrijkste kenmerken voor de indeling. Bij de geslachten *Badhamia*, *Physarum*, *Craterum*, *Fuligo* en enkele kleinere geslachten vinden we in het capillitium-net kalkstukjes. Bij *Diderma*, *Diachea* en *Mucilago* wordt de kalk daarentegen afgezet in of op de buitenlaag van het vruchtlichaam. In Amerika is aangetoond, dat bovengenoemde geslachten, waarvan de vruchtlichamen zo goed met kalk bedeed zijn, ook voor sterk kalkhoudende gronden een voorkeur vertonen. Tot nu toe heb ik nog te weinig materiaal van de kalkvrije gronden hier in Zuid-Limburg, om te kunnen zeggen, dat dit hier ook zo is. De meeste overige geslachten schijnen het met minder kalk te kunnen stellen. In het capillitium of in de buitenlaag komt kalk tenminste niet in opvallende hoeveelheden voor.

Als een spore gunstig terecht komt, wordt water opgenomen. De kern deelt zich, en er komen enkele zwermcellen uit, voorzien van een trilhaar, of een Amoebe-achtige cel, die zich in enkele zwermcellen deelt. De Amoebe-achtige cellen voeden zich met bacteriën. Door versmelting van zwermcellen worden zygoten gevormd, die ook amoeboed zijn. Hieruit ontstaat een nieuw plasmodium.

Over het voorkomen van verschillende soorten in Limburg heb ik nog niet voldoende gegevens, om een enigszins volledige lijst ervan te kunnen samenstellen. Voor toezending van gevonden materiaal, dat kan bijdragen tot een betere kennis van deze interessante groep, zal ik steeds dankbaar zijn.

Mededelingen van de Commissie inzake wetenschappelijk onderzoek van de Sint-Pietersberg, No. 31

WANTSSEN, CICADEN EN BLADVLOOIEN, VERZAMELD IN 1950

door

Dr H. C. BLÖTE

Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden

In 1950 werd intensief voortgegaan met de inventarisatie van de fauna van de Sint-Pietersberg, en door de langzamerhand meer geperfectioneerde verzamelmethode was de omvang van het verzamelde materiaal veel groter dan in het voorafgaande jaar.

Dit had het nadeel, dat praepareren en bewerken veel meer tijd gingen vergen. Het is

daardoor, dat dit artikelje eerst nu verschijnt. Het blijkt echter tevens, dat dit omvangrijke materiaal geenszins een overbodige luxe is. In het hierna volgende lijstje zult U verscheidene soorten aantreffen, die ons in 1949 niet in handen kwamen, en zelfs 4 van de 6 in dit lijstje vermelde „Faun. nov. spec.” zijn van de Sint-Pietersberg afkomstig, wel een bewijs, dat er heel wat verzameld moet worden voor dat men een enigszins volledig overzicht van de fauna heeft, zelfs in een betrekkelijk beperkt gebied.

In dit tweede onderzoeksjaar werd tevens wat meer aandacht besteed aan de fauna van de omgevende terreinen, ten einde een indruk te krijgen van de eigenaardige plaats die de Sint-Pietersberg daartussen inneemt. Dit onderzoek is, mede door het grotere oppervlak van het onderzochte gebied, nog niet in een stadium, dat verstrekkende conclusies toelaat. Slechts kan ik er op wijzen, dat vele van de zeldzame soorten, die wij in 1949 op de Sint-Pietersberg aantreffen, ook blijken elders voor te komen.

In 1952 verscheen H. Ribaut's belangrijke bewerking der *Jassidae* in de *Faune de France*. In verband hiermede zal het nodig zijn ook de Nederlandse gegevens aan een revisie te onderwerpen; er is vooral aan de nomenclatuur van onze Jassiden nogal wat te verbeteren. Voor het ogenblik heb ik mij er toe bepaald de dieren dezer groep die in mijn lijstje voorkomen met de juiste naam aan te duiden, met bijvoeging van de naam waarmede zij in vroegere faunistische literatuur zijn vermeld.

Wantsen (*Heteroptera*)

Dufouriellus ater Duf. Deze vrij zeldzame soort werd in één exemplaar verzameld boven Slavante, achter schors van een — waarschijnlijk berken — heiningpaaltje.

Anthocoris pilosus Jak. bleek ook in 1950 niet zeldzaam te zijn op de St.-Pietersberg; de soort werd ook in het Cannerbos en op de Bemelerberg aangetroffen. Ook *Anthocoris sarothammi* D. & S. en *A. Minki* Dohrn werden weer enkele malen waargenomen.

Macrotylus solitarius M.-D. werd op 18 Juli in het Cannerbos gevangen. Tot nu toe in Nederland alleen bij Bemelen aangetroffen.

Psallus salicellus M.-D. Deze vrij zeldzame wants werd zowel op de St.-Pietersberg (Zonneberg, Caestert) als bij het kasteel Neercanne en op de Heerderberg aangetroffen.

Orthotylus viridinervis Kb. werd gevangen bij Slavante, ook in het Cannerbos en op de Heerderberg. Alle exemplaren werden in Juli verzameld.

Dicyphus annulatus Wolff werd behalve op de St.-Pietersberg (bij grenspaal 51) ook nog aangetroffen op de Bemelerberg en op de Heerderberg.

Lygus pratensis L. werd ook in 1950 meermalen op de St.-Pietersberg en in de omgeving waargenomen. Van *Lygus spinolae* M.-D. werd een exemplaar op 17 Augustus bij Slavante gevangen. *Lygus (Agnocoris) rubicundus* Fall. verzamelden wij op 25 April in de Sjechelder grub onder Ryckholt.

Adelphocoris quadripunctatus F. werd met de var. *innotatus* Reut. herhaaldelijk in de omgeving van het kasteel Neercanne verzameld. De var. *innotatus* Reut. ook op de St.-Pietersberg (zuidhelling van het stort, 17 Augustus). Een wat afwijkend exemplaar in het Eysdener bos, 14 September.

Adelphocoris seticornis F. var. *pallidipennis* Reut. werd ook op de Bemelerberg aangetroffen, (20 Juli).

Coranus tuberculifer Reut. Faun. nov. spec. Hoewel de soort hiermede voor het eerst uit Nederland vermeld wordt, is de eerste vangst geenszins nieuw. In de verzameling van A. J. F. Fokker bevindt zich n.l. een exemplaar dezer soort, gemerkt „Valkenb. v. Konijnb. 8” (Valkenburg, Van Konijnenburg, Augustus), het etiket waarschijnlijk door E. J. G. Everts geschreven. Het exemplaar was echter voor een *Coranus subapterus* de Geer forma macroptera gehouden. Het langere 2e lid der antennen en de afwijkende vorm van de spits van het schildje onderscheidt *C. tuberculifer* Reut. echter duidelijk van *C. subapterus*. Het schijnt dat *C. tuberculifer* Reut. steeds macropteer is. *C. tuberculifer* Reut. is tot nu toe niet dichter bij ons land verzameld dan Zuid Frankrijk en Tirol, en voorts meer naar het zuiden en oosten. Het zal echter nuttig zijn de macroptere exemplaren, die voor *C. subapterus* de G. doorgaan nog eens nader te onderzoeken. Wij verzamelden een exemplaar op de St.-Pietersberg nabij de nieuwe doline (22 Augustus).

Nysius senecionis Schill. Behalve in de omgeving van het stort, waar deze soort gewoon is en bij de Franse Batterij, vonden wij haar bij het kasteel Neercanne, op de Bemelerberg,

onder Cadier en Keer en bij Tulle, Maart en Juli-October.

Nysius ericae Schill. werd weer enige malen aan de Oosthelling en ten zuiden van het stort aangetroffen, in totaal 10 exemplaren, in Mei, Augustus en September.

Tropistethus holosericeus Schltr. Van deze soort, die wellicht door zijn levenswijze weinig gezien wordt, vingen wij op 18 October een exemplaar bij grenspalen 57-58.

Eremocoris podagricus F. Deze soort, die in ons land tot Zuid-Limburg beperkt blijft, werd op 21 Maart bij Slavante met de keverzeef verzameld.

Stictopleurus punctatonevrosus Goeze werd weer herhaaldelijk op de St.-Pietersberg gevangen, echter ook bij Tulle, onder Cadier en Keer en op de Bemelerberg. Ook *Stictopleurus abutilon* Rossi bleek op de St.-Pietersberg voor te komen, de soort werd gevangen aan de Oude Luikerweg, boven de Enci-groeve, bij grenspalen 51-52 en bij de Franse Batterij.

Stenocephalus medius M. & R. Deze zeer zeldzame soort (bekend uit Arnhem en Vlodrop) werd op 17 October in het Cannerbos aangetroffen.

Stenocephalus agilis Scop., die even zeldzaam is als de voorgaande (vermeld van Den Haag en Vlodrop) werd op 23 Mei in 2 exemplaren aan de zuidzijde van het stort verzameld.

Ceraleptus lividus Stein, werd op 14 Augustus bij de Franse Batterij en op 22 Augustus nabij de nieuwe doline verzameld.

Syromastes rhombeus L. var. *quadratus* F. Een exemplaar bij grenspalen 57-58 op 22 Augustus.

Bathysolen nubilus Fall., die slechts enkele malen elders in Limburg werd aangetroffen, werd op 23 Maart met de keverzeef verzameld in de Wijngaard.

Berytus montivagus M.-D. Deze zeldzame soort, die in Nederland alleen vele jaren geleden van Zierikzee en Utrecht was vermeld, werd op 6 April bij de kiezelkuil op de Heerderberg buitgemaakt.

Tropidocheila pilosa Humm. Deze, in ons land alleen bij Noordwijk en Schin op Geulle verzamelde soort, werd in enige exemplaren in het Eysdenerbos, op 23 Augustus en 14 September gevangen.

Cicaden (*Homoptera-Cicadariae*)

Stenocranus minutus F. werd ook in 1950 geregeld, en soms in vrij groot aantal (bijvoorbeeld 27 stuks op 20 Augustus in het Encibos) op de St.-Pietersberg verzameld. De soort werd ook op de Heerderberg, in het Eysdenerbos en bij Bemelen gevangen.

Stenocranus fuscovittatus Stål. Deze soort, die in September 1948 bij Vlodrop en Herkenbosch werd verzameld, werd in 1950 bij Tulle gevangen, op 16 September.

Kelisia punctulum Kbm. Faun. nov. spec. Van deze soort werden 9 exemplaren, allen wijfjes, verzameld in een moerassig terrein onder Nuth, op 16 September.

Liburnia marginata F. Deze soort was tot nu toe slechts eenmaal in Nederland gevangen, bij Arnhem, in Juni. Wij troffen op 17 Augustus een exemplaar bij Slavante aan.

Liburnia spinosa Fieb. Van deze soort, die tot nu toe alleen bij Waalré (N.B.) was gevangen, verzamelden wij op 23 April 2 brachyptere exemplaren nabij de Belgische grens op het zuidwestelijk deel van de St.-Pietersberg.

Liburnia albostrata Fieb. Faun. nov. spec. Eveneens op 23 April, en ook bij de Belgische grens werden 6 exemplaren van deze soort verzameld; bovendien nog 6 in de Wijngaard. Deze soort lijkt op *L. collina* Boh. (die ook op die dag in de Wijngaard werd aangetroffen); het voorste schedelgroefje is echter minder smal dan bij *L. collina*, vooral van achteren. De mannetjes zijn te onderscheiden, doordat de zijrand van het laatste segment niet ingesneden is; ook zijn de genitaalplaten kleiner, aan de basis breder aaneensluitend en zonder haakvormig uitsteeksel aan de top.

Circulifer (= *Thamnotettix*) *fenestratus* H.-S. werd ook op de Heerderberg gevangen (19 Juli).

Arocephalus longiceps Kbm. (= *Deltocephalus linnei* Fieb.). Werd ook elders in Zuid Limburg herhaaldelijk waargenomen. Wij kunnen de volgende vindplaatsen vermelden: Cannerbos, 18 Juli; Savelsbos bij Dolenkamer, 23 Aug.; Heerderberg, 13 September; Eysdenerbos, 14 September; Tulle, 16 September; Molenberg bij Bemelen, 19 September; bij kasteel Neercanne, 17 October.

Sardius (= *Deltocephalus*) *argus* Marsh. Werd ook dit jaar verzameld op dezelfde plaats als in 1949, op 22 Augustus. Ook op de Heerderberg werd op 19 Juli een exemplaar gevangen.

Eupteryx collina Fl. Faun. nov. spec. Deze soort werd tot nu toe alleen enkele malen in de omgeving van het kasteel Neercanne verzameld, in Juli en in October.

Eupteryx melissae Curt. Deze zeldzame soort werd in Juli en October bij het kasteel Neercanne verzameld, en op 16 September bij Tulle.

Typhlocyba bifasciata Boh. Op 19 Juli werden 2 exemplaren van de typische vorm in het Cannerbos op licht gevangen, benevens een exemplaar van de Faun. nov. var. *fenestrata* Mel.

Erythroneura parvula Boh., uit ons land slechts uit de duinen bij 's-Gravenhage bekend, werd herhaaldelijk bij het kasteel Neercanne, in Mei, Juli en Augustus, verzameld, voorts een exemplaar bij Schinnen (21 Juli), een in de Wijngaard op de St.-Pietersberg (14 Augustus) en een bij Tulle (16 September).

Erythroneura scutellaris H.-S. bleek in 1950 op de St.-Pietersberg vooral in Augustus niet zeldzaam te zijn. Ook werd deze soort aangetroffen bij Tulle, in het Cannerbos, op de Heerderberg onder Cadier en Keer en bij Amby.

Erythroneura hyperici H.-S., komt plaatselijk vrij talrijk op de St.-Pietersberg voor, (Langs de Oude Luikerweg, bij het stort, en bij de Franse Batterij). Ook onder Cadier en Keer en bij Schinnen werd de soort verzameld.

Bladvlooien (*Psyllides*)

Aphalara innoxia Foerst. Faun. nov. spec. werd in een enkel exemplaar bij de Nieuwe Doline verzameld op 19 Juli.

Psylla pruni Scop. Faun. nov. spec. Van deze soort werden 2 exemplaren op 23 April in de Wijngaard buitgemaakt.

THE RESULTS OF BAT BANDING IN THE NETHERLANDS IN 1954 1)

by P. F. VAN HEERDT & J. W. SLUITER
Zoological Laboratory, University of Utrecht

As in previous years the authors have been continuing the investigations on migration and hibernation of dutch bats, which were started by Dr L. Bels in 1936.

The same methods were used and the same limestone caves in the southern part of the Netherlands (province Limburg) were searched,

1) This work has been done under a grant from the Netherlands Organization for Pure Research (Z.W.O.).